

Overmenneske frem, som kan herske i ganske kort Tid. Kristendommens Overmenneske er et Overmenneske, der tager alle Byrderne, der ikke hersker, men tjener og tjener lige til det yderste. Men de Samfundslag, som ere fortrykte og som lide, hvad skulde de vælge andet end det Overmenneske, der tjener dem og hjælper dem, fremfor det, der vil herske og trykke dem ned. Saa derfor tror jeg nu slet ikke, det ærede Medlem skal være saa angst for, at Socialdemokraterne i Fremtiden ville drive Folk ud af Folkekirken; det er slet ikke sikkert; men sker det, at disse Mennesker blive et kirkefjendtligt Parti, saa er det derfor slet ikke sikkert, at de kunne drive nogen anden ud af Folkekirken. Efter disse Lovforslag kunne de ikke gøre det, og jeg tror heller slet ikke, at nogen Sinde den danske Rigsdag giver Love, som ville gøre det saaledes, at disse Mennesker som kirkefjendtligt Parti vilde tømme Folkekirken Kirker.

Ja, der var mange forskellige Spørgsmaal endnu, der kunde svares paa, men vi ere jo ikke færdige med Lovforslagets Behandling her ved 1ste Behandling, og Tiden rykker frem. Jeg skal derfor indskrænke mig til disse Bemærkninger, som for Resten ikke have været saa kortfattede, som jeg havde tænkt, de skulde være.

Aadal: Jeg skal fatte mig meget kort og kun forudsikke den Bemærkning, at det jo er et vanskeligt Omraade at lovgive paa. Vi høre jo her under denne Forhandling de samme Vanskeligheder fremhævede, som fremhævedes i sin Tid, da disse Lovforslag tidligere vare til Behandling. Der er en vis Ængstelse for, at man skal komme til at saare det Menighedsliv, der rører sig inden for Kirken. Jeg kan for saa vidt slutte mig til, hvad Grundtvig skrev i sin „Kristelige Børnelærdom“ i 1861, at vi saa langt fra skulle modsætte os Oprettelsen af Menighedsraad inden for Folkekirken, at man snarere med Glæde skal fremme dem, naar det blot bliver virkelige Menighedsraad og ikke Menighedsraad med et tomt Menighedsnavn som Paahæng. Det er det, man er bange for, men kan man blot faa virkelige Menighedsraad, ere vistnok alle paa det rene med, at saa gaar man meget lettere til Lovgivning derom. P. A. Fenger udtalte ogsaa ved en Lejlighed om disse Spørgsmaal, at man kan lovgive paa kryds og tværs uden dog at komme til at tilfredsstille. Det er ogsaa meget rigtigt, og det er jo det, at vi have baade det borgerlige

og det kristelige Liv inden for Menigheden at lovgive om, der volder de store Vanskeligheder. Jeg mener dog ikke, at man paa Grund af disse Vanskeligheder skal vige tilbage for at tage Arbejdet op. Vi have ganske vist en Lovgivning paa Folkekirken Omraade, men det er jo en Lovgivning, man slet ikke er tilfreds med. Der er jo heller ingen, der har sagt, at det, vi nu ville gennemføre, bliver en Lovgivning, som alle skulle blive tilfreds med. Meningen dermed er jo at naa et Skridt fremad til Opfyldelsen af Grundlovens § 75, at man skulde faa mere taalelige Forhold i vor Folkekirke, ogsaa for vort Menighedsliv, og derfor mener jeg, at man skal lægge et ihærdigt Arbejde ind netop for at naa frem dertil. I saa Henseende er det ene Lovforslag, det om Brugen af Kirkerne, saaledes, at der af Hensyn til det er en megen væsentlig Grund til at gaa med til et Forslag om Menighedsraad. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, jeg har blot villet sige min Mening derom i al Korthed, da det har været saa udførlig behandlet. Derimod har jeg nogle Bemærkninger til Forslagene, som endnu ikke have været gjort af noget Medlem; de tidligere gjorde Bemærkninger, som jeg har kunnet tiltræde, skal jeg ikke komme ind paa for ikke at forlænge Forhandlingen.

Jeg skal kun lige med Hensyn til Valgretten og Valgbarheden sige, at jeg gerne vilde have, at de kunde udstrækkes noget, navnlig Valgbarheden, thi hvis Forslaget gennemføres, som det er, ville de, der ikke have forlangt sig optagne paa Valglisten, ikke blive valgbare, og derved kunde maaske adskillige meget samvittighedsfulde Folk undslaa sig for at blive valgte ind i Menighedsraadene. Jeg kunde godt tænke mig, at de have været saa samvittighedsfulde, at de ikke have turdet tage dette Hverv paa sig og af den Grund have undladt at lade sig optage paa Listen. Man kunde naturligvis ogsaa dertil sige, at naar de ere saa samvittighedsfulde, saa burde de ogsaa gøre noget for at blive optagne paa Listen. I hvert Fald tror jeg, at det kan gaa saaledes, at de ikke lade sig optage paa Listerne.

Det andet Punkt, jeg vil omtale, er § 8, hvor der staar, at Menighedsraadet vedtager selv sin Forretningsorden. Jeg vil blot lægge et godt Ord ind for, at der maa blive gjort lidt mere for denne Forretningsorden. Man kan være ganske sikker paa, at bliver det overladt til Præsterne og de Lægfolk, som komme ind i Menighedsraadene at vedtage Forretningsorde-